

BISERICA și ȘCOLA.

Foiă bisericească, școlastică, literară și economică.

Iese odată în săptămână: DUMINECA.

PREȚUL ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 5 fl.—cr., pe 1/2 an 2 fl. 50 cr.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 14 fr., pe jumătate an 7 franci.

PREȚUL INSERTIUNILOR:

Pentru publicațiunile de trei ori pe conțin
cam 150 cuvinte 3 fl.; până la 200 cuvinte 4 fl.;
și mai sus 5 fl. v. a.

Correspondențele se se adreseze Redacției

„BISERICA și ȘCOLA.“

Er banii de prenumerațiune la
TIPOGRAFIA DIECESANĂ în ARAD.

Nr. 5250.

IOAN,

din îndurarea lui Dumneșeu episcop diecesan al Aradului, Orădii-mari, Ienopolei și al Halmagiului, precum și al părților adnesate din Banatul-Temișan.

Iubitului cler și popor eparchial: dar și milă dela Dumneșeu Tatăl și Domnul nostru Isus Christos!

Un eveniment mare și îngrijitoriu ce atinge în mod simțitor și unele aședeminte ale bisericii noastre străbune, ne îndemnă a ne ridica glasul nostru și cătră voi iubit cler și popor, precum și la locurile mai înalte; ér ácel eveniment este: introducerea căsătoriei civile și a matriculelor de stat, apoi regularea creșterei pruncilor din căsătoriile mixte, decretate prin articolii de lege XXXI, XXXII și XXXIII din anul 1894, cari tóte au a intra în viéță la 19. Septevre 1895, după calendariul nostru, séu la 1 Octovre 1895 calendariul nou.

Este pentru noi îngrijitoriu acest eveniment nu numai pen'rucă prin asemenea legi se atribue căsătoriei caracter civil, ce-și primește valórea dela legile civile obligátore, precând ea după firea ei este o instituțiune dumneșească indicată ómenilor de Dumneșeu încă la începutul lumii, apoi prin unul născut Fiul séu Domnul nostru Isus Christos ridicată la una din cele șépte taine a le legii cei nouă, dar și pen'rucă prin aceleși legi se atinge în mod fórte simțitoriu taina căsătoriei și prin acésta și simțul religios al nostru al tuturor.

Din asemenea motive și îngrijiri purceđend am luptat noi ierarhii bisericii, apoi consistórele și sínódele noastre eparchiali la locurile competente contra introducerii căsătoriei și a matriculelor civile, dar durere fără rezultatul dorit, căci acelea au devenit legi și ca atărora trebuie sé ne supunem.

Tot din asemenea motive a aflat de lipsă și congresul nostru național bisericesc din Mai a. c. a

enuncia: „că biserica noastră, ca atare numai aceea căsătorie o va considera de validă, care se va închea după prescripele bisericii; de aceea toți credincioșii bisericii noastre vor avea și după introducerea căsătoriei civile — după încheierea actului civil — a primi și taina căsătoriei bisericești, amésurat prescrișelor canonice a le bisericii.“

„Tóte acele căsătorii încheiate de credincioșii bisericii noastre, cari prelângă actul civil, nu vor fi încheiate și după prescrișele bisericești, în sensul canónelor, vor fi considerate de nevalide.“

Ca creștini adevérați petróunși de învățăturile sântei maicei noastre biserici, vom ținé din tot sufletul la aceste concluse congresuale; și pe lângă observarea legilor civile vom ținé sus și tare căsătoria bisericească de ceea ce este, adecă: una din cele șépte taine ale sântei noastre religiuni, de adevérata căsătorie religioasă.

Este decí cea mai mare datorință a noastră tuturor, dar și cel mai mare interes al bisericii noastre străbune, a stărui din tóte puterile, ca aceste enunciate sé se eșecute cu tótă conșciențiositatea, și adecă: că toți nupturienții de religiunea noastră, după încheierea actului civil, se primescă și sánta taină a cununiei.

Stăruintele noastre însé numai așa vor avé rezultatul dorit, dacă clerul și poporul nostru va avé pururea în vedere, că biserica străbună a fost, este și va fi basa esistinții și desvoltării noastre, cum și că basa bisericii străbune, sunt cele trei mari virtuți teologice: credința, dragostea și speranța dinpreună cu cele șépte taine ale legii cei nouă.

Este dar cea mai imperioasă datorință a noastră și mai ales a iubitei noastre preótimi a întări tot mai mult poporul în cele trei mari virtuți și în credința în cele șépte taine ale legii cei nouă făcendu-l a ținé sus și tare la sântenia lor și arétându-i, că cine ar desconsidera una din acestea, ar strica biserica străbună, basa esistinței și desvoltării noastre, convingénd pre toți ai noștrii, cumcă numai făcénd așa, va puté bise-

rica noastră suporta fără urmări grele și acésta, ca și alte asemenea cercări grele.

Și noi tare credem, că atât poporul și cu atât mai vârtos preoțimea și inteligența noastră vor fi și astădată ca totdeauna la înălțimea chiămării și întru împlinirea acestei mari datorințe. Noi tare credem, că fie carele membru al bisericii noastre, va înțelege, că a sosit timpul, când trebuie să ne punem toți serios la lucru, preot și învățătoriu, inteligent și popor; a sosit timpul să dispară dintre noi ori ce divergențe și se îngrijim cu toții de susținerea religiosității și de alipirea tot mai căldurosă la biserica străbună, făcând ca învățăturile noastre se străbată la inima tuturor alor nostri, ér faptele noastre bune să le fie de model; a sosit timpul să ne interesăm cu toții, ca nici-când altădată de biserica străbună, căci de n'am face acésta ne-am desorganisa și ar slăbi dintre noi aceea puternică legătură a credinței, care în timpuri bune și rele ne-a intrunit într'o familie mare, din care toți facem parte și așa am păcătui greu înaintea lui Dumnezeu și a posterității.

Acésta mare și frumoasă lucrare este mai mult a preoțimei noastre, care și după chiămare fiind angajată la aceea, numai așa se face demnă de aceea frumoasă chiămare, ca și de frumosul nume de „părinte“ al poporului și numai așa va pute trece biserica și preste acésta grea cercare.

În grava situațiune și între grelele împrejurări în cari ne aflăm nici nu credem să existe suflet de om între noi și cu atât mai puțin vre-un preot, carele se nu voiască a conlucra din toate puterile la delăturarea relelor ce ne amenință, ér întrebarea pôte fi numai: cum să lucrăm la realizarea salutarilor noastre intențiuni? și ce ținută să luăm față de reformele cele nouă politice bisericesti? pentruca să putem lucra fără împedecare la înaintarea noastră în cultura morală religioasă și prin acésta la scopul suprem al vieții.

Noi ținem, că precum atunci, când un bun părinte observă cercări grele în familia sa, învață și luminează pre toți membrii familiei, cum să trecă fără pericol, preste acele cercări; tot asemenea și când un preot, un părinte sufletesc observă cercări grele în poporul său, familia sa cea mare, învață și luminează pre toți poporenii săi cum să trecă și ei preste asemenea cercări fără împedecare.

Astfelu dar să învățăm și să luminăm și noi poporul nostru arătându-i prin cuvântări în biserică și prin învățături și afară de biserică, la totă ocașiunea cumcă actul civil, ce are a se încheia la funcționarul concrețut cu acésta sub numirea de căsătorie civilă, este un act ce regulază referințele civile ale căsătoriei din punctul de vedere al legilor statului; precând căsătoria bisericescă este una dintre cele șapte taine ale legii cei nouă, ce se îndeplinesce prin preot în sânta biserică strămoșescă, înaintea lui Dumnezeu și a ómenilor după orânduiala sântelor

canóne bisericesti, invocându-se darul și binecuvântarea lui Dumnezeu asupra căsătorinților.

Să se spună poporului, cumcă căsătoria civilă nu numai nu împedecă pre cea bisericescă, ci din contră chiar și funcționarul, carele a încheiat contractul civil, este îndatorat a spune părților, că prin actul său căsătoria civilă ele n'au satisfăcut și datorinței religioase adecă de a primi și căsătoria bisericescă și prin acésta și binecuvântarea lui Dumnezeu.

Să se sfātuască cei căsătorinți și părinții lor, ca ei intențiunea lor de căsătorie se o arate mai întâi preotului, ca și până acuma, pentrucă preotul să aibă ocașiune a le da îndrumările și eventual și sprijinul necesar.

La aceea ocașiune preotul le va spune, cum au a procede la însinuarea intențiunei lor și la funcționarul civil, observându-le, că aceea însinuare se pôte face ori prin părinți, ori prin plenipotenți și că numai la încheierea actului civil au a se presenta căsătorinții în persoană în prezența alor doi martori, cari pot fi bărbați ori femei și așa și preotul.

În fine se spună celor căsătorinți și părinților lor, că numai după încheierea actului civil vor pute primi și căsătoria bisericescă, când vor merge la s. biserică cu solemnitatea îndatinată din moși și strămoși la asemenea ocașiuni.

Învățând preoții așa, î-și vor implini o mare datorință către Dumnezeu, către biserica străbună și popor, ér pentru ca învățăturile lor se fie bine primite vor avé a convinge pre ómeni la totă ocașiunea, că fiind biserica străbună cel mai prețios tesaur, scutul și adăpostul nostru în toate timpurile grele și de cercare, cel ce ar desconsidera acel tesaur prețios, acela ar strica biserica străbună, ar strica temeliala existenței și a viitoriului neamului nostru și ar fi osândit de Dumnezeu și de posteritate, căci scris este: „Cine va strica biserica lui Dumnezeu, strica-l va și Dumnezeu pre acela.“

Din contră cel ce va învăța și lumina și va lucra la întărirea bisericii, va fi binecuvântat de Dumnezeu și de ómeni, căci scris este: „cela ce va face și va învăța, acela mare să va chidma întru împărăția lui Dumnezeu.“

În vederea acestora în conțelegere cu Prea Sântitul nostru Sinod episcopesc în numele lui Dumnezeu și al bisericii și în numele fericitilor nostri strămoși, cari ne-au lăsat biserica de cea mai scumpă moștenire, pentruca și noi se o lăsăm urmașilor noștri din neam în neam de atare scumpă moștenire, cerem și pretindem dela preoții și toți inteligenții nostri se lucre cu toții la întărirea simțului religios arătând poporului la totă ocașiunea, că fiind căsătoria una dintre cele șapte taine ale legii Domnului, cei căsătorinți numai așa vor avé binecuvântarea lui Dumnezeu, dacă vor ținé sus și tare la sântenia tainei și dacă după încheierea actului civil vor primi și sânta taină a cununiei.

Dacă s'a cerut cândva ca preoții se fie la înălțimea chiămării lor și să-și împlinescă acea chiămare cu totă conștiințiozitatea, dacă s'a cerut cândva, ca și inteligenții noștri să se facă apostoli luminători ai poporului prin cuvinte și prin fapte, apoi acesta se cere mai mult acum în fața reformelor de cari vorbim, și în împrejurările grele în care ne aflăm.

Dar pentru că învățăturile și sfaturile preoților și ale frunțașilor noștri, se fie bine primite de toți ai noștri, este neapărat de lipsă, ca cele vorbite și sfătuite să fie întărite și prin faptele celor ce le vorbesc. Și anume, când preoții și frunțașii noștri vor sfătui și îndemna poporul la evlavie și religiositate, atunci mai întâi dâșii și familiile lor să se arate evlavioși și religioși; când preoții și frunțașii sfătuesc pe ómeni a ține sus și tare la religiunea străbună, la obiceiurile și datinile religioase, la cercetarea regulată a bisericeii și alte asemenea, atunci mai întâi dâșii se dovedescă strânsa lor alipire de aceștea și adecă preoții îndeplinind regulat la timp potrivit și cu totă pietatea serviciile divine și alte funcțiuni religioase, ér la căsătoriile obveninde în familiile lor, ori ale rudeniilor și amicilor lor, preoții, rudeeniile și amicii lor se fie cei dintâi, cari se arête alipirea lor de biserică și ținerea mai pre sus de tóte, la sântenia tainei cununiei.

Se nu perdem din vedere iubiiilor, că prevédând fericiții noștri străbuni, cumcă într-o grelele noastre împrejurări, numai prin biserică ne putem desvolta în direcțiune religioasă morală și putem înainta tot mai mult spre scopul ce urmărim, secolii întregi au luptat în grele suferințe pentru susținerea aședămintelor bisericeșei în curățenia și sântenia lor, ca se ni-le lase și nouă de îndreptare în cărările cele spinóse ale vieții; se nu perdem din vedere, că precum vom ține noi clerul și poporul la sântenia acelora, de acum la începutul întroducerii reformelor politice-bisericesci, așa se va urma și în viitoriu, deci dar acum la început avem mai mult a ne îndoi silințele noastre.

Deși în instrucțiunea emanată din partea prea Veneratului nostru Consistoriu metropolitan, ca organ suprem administrativ cătră toți preoții din metropolia noastră, se indică mai special procederea iubitei noastre preoțimi și ținuta iubitelui nostru popor față de amintitele reforme, și anume față de căsătoria și matriculele civile, și de creșterea pruncilor din căsătoriile mixte, totuși pentru și mai bună orientare și pentru luminarea poporului în casuri de lipsă, venim a mai recomanda iubitei noastre preoțimi ca se studieze și dâșna dispozițiunile legilor amintite și instrucțiunile ministeriale referitoare la acelea.

Comunicând acestea iubitelui nostru cler și popor spre scire, orientare și acomodare, cerem și așceptăm, ca mai ales iubita noastră preoțime se înțelégă, cumcă întroducerea atinselor reforme ar puté avé urmări grave și dureroase pentru biserică noastră, dacă preoțimea nu va fi la înălțimea chiămării sale și anume,

dacă nu va desvolta prelângă receruta înțelepciune și un zel deosebit, un tact corespunđătoriu și o tractare și purtare părintescă cu poporul, pentru a-l atrage și a-l alipi tot mai tare de biserică străbună.

Dacă preoții noștri cei bérâni cu mai puțină învățătură în asemenea împrejurări grele au șciut desvolta asemenea zel, purtare, tact și înțelepciune și așa ni-au conservat ceea ce avem mai scump, poporul și religiunea străbună, așceptăm și sperăm, că și preoții noștri de acum cu mai multă învățătură vor păzi cu sfințenie aceea scumpă moștenire părintescă, și o vor cultiva și conserva și pentru urmașii noștri din neam în neam.

Rugând pre Dumneđul părinților noștri să ne trimită la tóte acestea și ajutoriuul său cel puternic și împărțășindu-vé binecuvântarea noastră arhierescă, am ramas
Arad, în 29 August 1895.

Al vostru tuturor

de bine voiitoriu arhieriu :

Ioan Meșianu,
episcop.

Secte protestante ivite după reformațiune.

De odată cu reformațiunea lui Luter au început a-se ivi în apusul Europii o mulțime de secte protestante. Dintre aceste secte înregistrăm următoarele :

1. **A n a b a p t i ș t i i.** Secta acésta s'a ivit în Germania la 1521 sub conducerea preotului **T o m a M ü n z e r.** Dâșul și aderenții săi învățau, că omul ca să potă primi taina botezului trebuie mai întâi să **c r é d á.** Ei condamnau botezul pruncilor, și se botezau de nou. Secta acésta s'a răspândit mai cu sémă în țările de jos și la Rin. Mai târđiu s'a lășit acésta sectă în America, în Galiția și în Rusia.

2. **U n i t a r i i.** Secta acésta s'a ivit în veacul XVI. în Elveția, Germania și Italia. Persecuțați fiind însé atât de catolici, cât și de calvini unitarii s'au refugiat pre la mijlocul veacului XVI. în Polonia și în Ardél. Propagatorul sectei unitarilor în Ardél a fost un italian cu numele **B i a n d r a t a,** ér în Polonia un italian cu numele **F a u s t S o c i n.** În Ardél se susțin unitarii până în ziua de astăzi. Sunt mai cu sémă sécui. Centrul unitarilor din Ardél este orașul Aiud, unde au superintendent, gimnasiu și școlă teologică. În America sunt în număr dela două — cinci sute de mii.

Învățăturile unitarilor se reasumă în următoarele :
Esistă numai un Dumneđeu, Dumneđeu Tatál. Duchul sfânt este numai o putere dumneđeiescă; **F**iiul (**M**ântuitoriu Christos) este numai om, născut în mod supranatural și înzestrat de Tatál cu putere dumneđe-

ieșcă. Fiul a luminat mintea neamului omenesc, și s'a făcut pre sine model de viață bine plăcută lui Dumnezeu. Pentru aceste merite ale sale Dumnezeu a premărit pre Fiul, L'a înviat din morți și șede de-a drépta Tatălui. Sacramentele și datinele religioase, după unitari, nu sânt de lipsă, dar sânt frumoase, și ca atari se pot susține.

3. *Quaeckerii*. Secta acésta s'a ivit în Anglia în jumătatea a doua a veacului al șese-spredecelea. Urzitoriul ei a fost un cismaș cu numele Georgiu Fox. Quaeckerii învățau, că Dumnezeu se descopere ómenilor prin sfânta scriptură; dar și mai mult ca prin sfânta scriptură se descopere Dumnezeu ómenilor prin aceea lumină internă, carea o revarsă Dumnezeu în internul ómenilor prin mijlocirea Duchului sfânt. Cu ajutoriul acestei lumini interne omul nu numai că pôte înțelege sfânta scriptură, dar chiar și fără ajutoriul sfintei scripturi ar poté înțelege și cuprinde ce are să credă, și cum să trăiească. După acéstă credință greșită Quaeckerii se adunau în case private și în case de rugăciune, și acceptau în linisce, ca vre unul dintre dênșii să se lumineze de Duchul sfânt. Și dacă vre unul dintre dênșii se sêmția luminat de Duchul sfânt rostea o rugăciune, seau predică; ér dacă nu se întempla acésta, adunarea se disolva. Quaeckerii nu depuneau jurământ, nu primeau servitii de stat, și nu portau arme. Persecutați fiind în Anglia pentru învățăturile lor greșite s'au refugiat în America și anume în Pensilvania. În grupe mai mici sânt și în Anglia, și preste tot sânt astăzi în număr cam de 200,000.

4. *Metodiștii*. Secta acésta s'a format în Anglia în jumătatea primă a veacului al optspredecelea, și anume în Oxford. Un student cu numele Wesley a înființat în anul 1729 o reuniune de studenți spre scopul de a promova sêmțul religios moral în alții prin aceea, că vor capacita pre ómeni a recunósce, că sânt păcătoși, și au trebuință, ca să facă pocăință. În acéstă direcțiune a început mai târziu a predica Wesley și un coleg al său Georgiu Whitefield în bisericile din Anglia și opriti din biserici, sub ceriul liber. Ei predicau ambii cu o rară elocență, și aveau de multe ori câte douăzeci și trei de mii de ascultători. Prin predicile ținute le-a succes să înființeze atât în Anglia, cât și în America mai multe reuniuni pentru desceptarea sêmțului pentru recunóscrea păcatelor comise și de necesitatea îndreptării prin pocăință. Metodistii n'au avut intențiunea de a ieși din sinul bisericii anglicane. Mai târziu însă s'au constituit Metodistii în sectă

separată. Secta acésta este răspândită cu deosebire în America și în Anglia.

Reprivind preste sectele ivite în Europa apusenă după reformațiune, și anume: în veacul al șese-spredecelea, șeptespredecelea și optspredecelea constatăm următoarele:

1. Nu pôte trăi, și nu se pôte desvolta omul fără religione și biserică; ér în religione și biserică puterea este autoritatea. Când s'a deviat dela autoritatea bisericescă, așa precum o-a înțeles și cum i-a dat acesteia espressione biserică primitivă, și-au luat începutul desbinarea și formarea de secte. Aceste secte sânt după noi cauza tuturor relelor, de cari sufer astăzi popórele Europii.

2. Chiar sectele religioase formate în sinul Europii apusene — trebuie să ne îndemne pre noi biserică română a ține la autoritatea doctrinii sfintei noastre biserici și la sfintele ei așezăminte.

3. Mijlocul, prin carele noi vom poté susține, și întări dilnic în poporul nostru sêmțul de pietate și disciplină creștinescă, este o ținută adevărat creștinescă din partea noastră în biserică, în școlă și în societate.

D I V E R S E.

* *Conferință*. Pré sântia sa părintele Episcop al Aradului Ioan Mețianu a convocat pre Marți în 5/17 Septemvrie a. c. o conferință, — la carea vor participa Pré Cuvioșia sa, părintele Archimandrit și vicariu episcopesc al Orădii-mari Iosif Goldiș și părinții protopresviteri din întregă eparhia Aradului Obiectul, de carele se va ocupa acéstă conferință este: a combina asupra modului de procedere și a ținutei preoțimeii și poporului în fața introducerii reformelor politico-bisericesci în conformitate cu instrucțiunea edată de pré venerabilul consistoriu metropolitan.

† *Necrolog*. Confratele nostru Aureliu Roxin preot în Covoșd a fost greu cercat de sórte prin mórtea repentină a soției sale Aurelia Roxin n. Burdon, care în 23 August v. a trecut la cele eterne împărțită fiind cu s-tele taine. Rămășițele pământesci au fost depuse spre vecinică odichnă în 24 August v. prin părintele adm. prot. Nestor Porumb, preoții Eutimiu Blaga și Nicolau Roxin. La finea serviciului părintele Nicolae Roxin a ținut o cuvântare funebrală fórte acomodată. Fie-i țărina ușoră și memoria binecuvântată.

* *Bibliografie*. Merceologia și Technologia pentru școlele comerciale, profesionale și studiu privat de prof. Arseniu Vlaicu. Brașov, 1895. Tiparul tipografiei archidiececane. Sub titlul acesta a apărut în zilele aceste un op în mărime de 57 de côle, care e chemat să umple un gol simțit în literatura noastră școlară. Opul e destinat mai ales ca manual în școlele medii comerciale, și e tipărit cu spesele institutului de credit și economii Albina, care aduce însemnate jertfe pentru înflorirea școlilor comerciale.

din Suiug-Itėu a-le așterne la subsemnatul protopop până în 5/17 Octombrie a. c., őră până la alegere vor avea a-se presenta în vre-o Duminecă ori sėrbătore atăt în biserica din Suiug căt și în biserica din Itėu, pentru a-și arėta desteritatea în cele bisericesci.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: TOMA PĂCALA, m. p. protopop.

Conform ordinațiunei Veneratului Consistor dto 27 Martie (8 Aprilie) 1895. Nr. 542, 93 B. pentru deplinirea parochiei de clasa a III-a din **Siumugiu**, protopresbiteratul Orăđii-mari. se escrie concurs cu termin de alegere pe **15/27 Octombrie a. c.**

Emolumintele sunt: 1) Casa parochială și intravilanul, prețuite în 40 fl.; 2) 18 jugere pământ arėtoriu și fanaț 85 fl.; 3) dela 114 numere de case căt o măsură de cucuruz 114 fl.; 4) dela 114 numere de case căt 1 fl. = 114 fl.; 5) ăile de lucru cu plugul ori carul à 1 fl. 20 cr., őră cu mânil 80. à 20 cr. de tot 36 fl.; 6) stolele îndatinate după calculul mediu alor 5 ani din urmă 70 fl. — de tot 459 fl.

Recurenții vor avea recursule instruite cu documintele prescise de Stat. Org., adresate comitetului parochial din Siumugiu, a le așterne la subsemnatul protopop până în 12/24 Octombrie, a. c. őră până la alegere tor avé a-se presenta în vre-o Duminecă ori sėrbătore în sânta biserică din Siumugiu pentru a-și arėta desteritatea în cele bisericesci.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: TOMA PĂCALA, m. p. protopop.

Pentru deplinirea parochiei de clasa a III-a din **Rontau**, protopopiatul Orăđii-mari, se escrie concurs cu termin de alegere pe **14/26 Octombrie a. c.**

Emolumintele sunt: 1) Casa parochială cu supraedificatele și intravilanul prețuite în 60 fl.; 2) 16 jugere mici de pământ arėtoriu de prima clasă precum și folosirea cimiteriului 144 fl.; 3) bir 15 cubule parte grâu, parte cucuruz 75 fl.; 4) ăile de lucru cu plugul ori carul 16. à 2 fl. = 32 fl.; 5) ăile de lucru cu mânil 98. à 50 cr. = 49 fl.; 6) venitele stolari după calculul mediu a lor 5 ani din urmă 50 fl. — de tot 410 fl.

După pământul parochial contribuția erarială are se o solvéscă preotul alegėnd.

Recurenții vor avé recursule instruite cu documintele prescise de Stat. Org. adresate comitetului parochial din Rontau a-le așterne subsemnatului protopop până în 12/24 Octombrie a. c. őră până la alegere vor avea a-se presenta în vre-o Duminecă ori sėrbătore în sânta biserică din Rontau pentru a-și arėta desteritatea în cele bisericesci.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: TOMA PĂCALA, m. p. protopop.

Sė publică de nou concurs pentru postul de învățatoriu vėcant din comuna **Dieci**, în comitatul Aradului, protopresbiteratul Buteni, cercul inspectoral școl. Iosășel, cu termin de alegere pe **17/29 Septemvre a. c.**

Emolumintele inpreunate cu acest post, precum și condițiunile pentru recurenți și pentru fiitorul învățatoriu ales, sunt tot acele ce s'au publicat în concursul publicat în numerii, 33, 34 și 35, din fôia „Biserica și Șcôla“ din Arad.

Dieci, 10 Septemvre n. 1895.

Georgiu Lupșă, m. p.

paroch, inspect. școl. cerc.

Prin abđicerea preotului **Georgiu Popovicu** devenind vacantă parochia de clasa a treia din **Conop**,

pentru deplinirea ei cu alegerea de preot, prin acėsta sė publică concurs cu termin de **30 ăile**.

Emolumintele sunt: casă parochială cu grădină de legumi; una jumėtate sesiune pământ arėtoriu; birul preoțesc și stolele stabilite; cari tôte la olaltă fac un venit preoțesc anual de 455 fl., de după care venit s'a clasificat și parochia de a treia clasă.

Recursule ajustate conform Regulamentului pentru parochii, și adresate comitetului parochial din Conop, sė se trimită părintelui protopresbiter tractual **Vasile Beleş**, în Maria-Radna; avėnd recurenții până la terminul preclus de publicare a sė presenta în vre-o Duminecă ori sėrbătore în biserica din Conop, spre a și arėta desteritatea în cătări, celebrări ori cuvėtări bisericești.

Conop, din ședința comitetului parochial, ținută în 24 August (5 Septemvre) 1895.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: **VASILE BELEȘ**, m. p. protopresbiter.

Pentru deplinirea definitivă a stațiunei învățatoricești dela șcôla gr. or. rom. din **Lupești**, sė escrie concurs cu termin de **30 de ăile** dela prima publicare.

Emolumintele sunt: a) în bani gata 100 fl. v. a.; b) pentru naturale 194 fl. avėnd din lemne a sė încălđi și sala de învățământ; c) 33 jugere de pământ pe deal cu prețul arėđii de 66 fl.; d) pentru conferință 10 fl.; e) dela înmormântări urde va fi chemat 20—40 cr.; g) cortel cu grădină de legumi.

Recurenții au a-și trimite recursule lor, ajustate cu testimoniu de calificatiune și adresate comitetului parochial din comuna Lupești, la Preonoratul oficiu protopresbiteral în M.-Radna; őră până la alegere a sė presenta în sânta biserică din Lupești în vre-o Duminecă ori sėrbătore pentru a-și arėta desteritatea în cāt și tipic.

Din ședința comitetului parochial gr. or. rom. ținută în Lupești, 3/15 August 1895.

Parteniu Turcu, m. p.

Pavel Sibiu, m. p.

pres. com. par.

notar.

În conțelegere cu: **VASILE BELEȘ**, m. p. protopop.

Pentru deplinirea definitivă a stațiunei învățatoricești dela șcôla gr. or. română din **Pernești**, sė escrie concurs cu termin de **30 de ăile** dela prima publicare.

Emolumintele sunt: a) în bani gata 100 fl.; b) în naturale: 5 măji mctrice de grâu, 5 de cucuruz, 10 de fân, 12 orgii de lemne, din care are a sė încălđi și sala de învățământ; c) pentru conferință 10 fl.; d) 33 jugere de pământ pe deal în prețul arėđii de 66 fl.; e) dela înmormântări unde va fi poftit: 20—40 cr.; g) cortel cu grădină de legumi.

Recurenții au a-și trimite recursule lor ajustate cu testimoniu de calificatiune și adresate comitetului parochial din Pernești — la Preonoratul oficiu protopresbiteral în M.-Radna, őră până atunci a sė presenta în sânta biserică din Pernești pentru a-și arėta desteritatea în cant și tipic în vre-o Duminecă ori sėrbătore.

Din ședința comitetului parochial gr. or. rom. ținută în Pernești la 3/15 August 1895.

Parteniu Turcu, m. p.

Trifon Dascal, m. p.

pres. com. par.

notar.

În conțelegere cu: **VASILE BELEȘ**, m. p. protopop.

Pentru deplinirea stațiunei învățatoricești din **Camp-Colesti**, se escrie concurs cu termin până la **25 Sept. v. a. c.**

Dotățiunea constă din 300 fl. computând tôte naturaliele, apoi cortel liber și stole cantorale.

Recursurile ajustate cu documintele recerute au a-se trimite la subscrisul până la 24 Septembrie a. c. őr

competenții să se prezinte la biserica spre a-se face cunoscuți poporului.

Băiuș, 30 August 1895.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: V. PAP, m. p. protopop.

—□—

Conform înaltei dispusețiuni consistoriale dela 1/13 August a. c. Nr. 4441 se escrie concurs pentru vacanta parohie de cl. II din **Beba-veche**, protopresviteratul B-Comloș, cu termin de alegere în **30 de zile** dela prima publicare.

Emolumintele sunt: 3) jughere pământ arătoriu, birul usuat dela 150 case, precum și stola; cari toate — după detragerea dării regeșci — dau suma de 600 fl.

Recursele ajustate conform prescrișelor regulamentului pentru parohii, și adresate comitetului concerninte, să se trimită Prea On. Domn protopresviter Paul Miulescu, în Nagy-Komlós.

Recurenții au a se prezenta în s-ta biserică din Beba spre a-și arăta desteritatea în rituale și retorică.

Beba-veche, din ședința comitetului parochial gr. or. rom. ținută la 23 August 1895.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: PAUL MIULESCU, m. p. protopresv.

—□—

Prin mórtea învățătorului Nicolae Cărăbaș, devenind vacantă stațiunea învățătorască dela școla confesională de băeți din **Seceani**, (protopresbiteratul Timișorii), pentru deplinirea ei se escrie prin această concurs cu termin de **30 de zile** dela prima publicare în fôia diecesană „Biserica și Școla.“

Emolumintele anuale sunt: 1) în bani gata 300 fl.; paușal pentru scripturistică 5 fl., pentru conferințele învățătoresci 12 fl.; 2) 3 jughere pământ arător; 3) 32 metri de lemne, din cari are a se încălzi și sala de învățământ; 4) dela înmormântări, dacă se aduce repozatul la s. biserică 1 fl., altcum 50 cr.; 5) cortel liber cu 2 chilli, culină, cămară și grădină.

Recursele ajustate cu documentele prescrișe de cualificațiune sunt a se trimite Prea On. D. inșpector de școle în Timișóra (Fabric). Recurenții vor avé a se prezenta în s. biserică de acolo, spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic. Cei cari vor dovedi aptitudinea de a conduce corul vocal esistent vor fi preferiți.

Dat, din ședința comitetului parochial, ținută în Seceani la 15 August 1895.

Iosif Grădinariu, m. p. *Moise Grădinariu, m. p.*
președintele com. par. notarial com. par.

Cu consensul presb.: Dr. TR. PUTICI, m. p. inșpector de școle.

—□—

Pentru indeplinirea definitivă a postului de învățătoriu la școla II-a paralelă gr. or. confes. română de băeți din **Belințiu**, se escrie concurs cu termin de alegere pe ziua de **14/26 Septemvre a. c.**

Emolumintele sunt: 1) în bani gata 300 fl. v. a., 2) 1½ jugher pământ estravilan; 3) 20 metri de lemne din cari se încăldește și școla; 4) pentru conferință 5 fl.; 5) pentru scripturistică 5 fl.; 6) locuință liberă cu grădină de legumi; 7) dela înmormântări unde va fi poștit 07 ro

Dela recurenți se poștesce pe lângă cualificațiunea prescrișă se fie absolvenți a 2 clase gimnasiale seu cel puțin a 4 normale.

Doritorii de a ocupa acest post, recursele lor adresate com. par. se le trimită Prea On. Domn Lucian Șiepețian adm. protopresbiterat în Kiszetó, avënd până în ziua alegerii a se prezenta în vre-o Duminecă ori serbă-

tóre spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic; cei apti pentru instruirea și conducerea corului vocal vor fi preferiți.

Belințiu, 20 Iuliu 1895.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: LUCIAN ȘIEPEȚIANU, m. p. adm. prott.

—□—

Pentru deplinirea definitivă a stațiunei învățătoresci din **Șag**, (protopresbiteratul Timișorii) se escrie prin această concurs, cu termin de **30 de zile** dela prima publicare în fôia diecesană „Biserica și Școla.“

Emolumintele anuale sunt: 1) în bani gata 130 fl.; pentru conferințe 10 fl., și pentru scripturistică 10 fl.; 2) în naturale 20 chible grâu, 20 chible cucuruz; 3) 5½ jughere pământ arător precum și o grădină estravilană; 4) 16 metri de lemne à 3 fl. = 48 fl.; 5) locuință cu 2 chilli, culină, cămară, grajd, precum și o grădină intravilană de legume.

Recursele ajustate conform dispusețiunilor din vigóre sunt a-se trimite la adresa P. O. D. inșpector de școle în Timișóra (Fabric). Recurenții vor avé să se prezente în s. biserică de acolo, spre a-și arăta desteritatea în cânt și tipic. Vor fi preferiți cei cari vor dovedi aptitudinea de a conduce corul vocal esistent. Pot reflecta și preparanți absoluți, inse întărirea lor definitivă va urma numai după ce vor produce testimoniul de cualificațiune.

Șag, din ședința comitetului parochial, ținută la 20 August v. 1895.

Comitetul parochial.

Cu consensul presb.: Dr. TR. PUTICI, m. p. inșpector de școle.

—□—

Pentru vacanta stațiune învățătorască din **Aldeșci**, în cercul Butenilor, cu carea sunt împreunate următoarele venite: a) în bani gata 180 fl.; b) 7 șinice grâu 42 fl.; c) 3 șinice cucuruz 15 fl.; d) 3 stângini lemne 21 fl.; e) venite cantorale 10 fl. de tot dară 274 fl. afară de acestea cuartir și grădină — prin această se escrie concurs până la **9 Sept.** când va fi și alegerea.

Recurenții sunt poștiți sub durata concursului a se prezenta vre-odată în biserica din loc și a-și substerne recursele pe calea P. On. oficiu inșectoral din Buteni (N.-Butyin).

Aldeșci, la 13 Aug. 1895.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: CONSTANTIN GURBANU, m. p. protopresbiter, inșpector cerc. de școle.

—□—

Pe vacanta stațiune învățătorască din **Chertiș**, în cercul Butenilor prin această se escrie concurs cu termin de alegere la **8 Septemvre a. c.** până când recurenții sunt poștiți a se prezenta vre-odată în biserica din loc și a-și substerne recursele pe calea P. On. oficiu inșectoral.

De această stațiune sunt împreunate a) salariu în bani gata 300 fl.; b) lemne pentru învățătoriu 6 stângini; c) venite cantorale 15 fl.; d) cuartir cu grădină. Chertiș, la 13 August 1895.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: CONSTANTIN GURBANU, m. p. protopresbiter, inșpector cerc. de școle.

—□—

Pentru vacanta stațiune învățătorască din **Prăjești**, în inșectoratul Butenilor prin această se escrie concurs cu termin de alegere la **17/29 Sept.** până când recurenții se vor prezenta vre-odată în biserica și-și vor substerne recursele pe calea P. On. oficiu inșectoral.

Venitele sunt: 1) în bani 110 fl.; 2) 8 șinice bucate; 3) patru stângini lemne pentru învățătoriu; 4) 9

jugere pământ; 5) 10 fi. venite cantorale; 6) cuartir cu grădină.

Prăjești, la 15 August 1895.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: **CONSTANTIN GURBANU**, m. p. protopresbiter, inspector cerc. de școle.

—□—

Pentru îndeplinirea postului de învățătoriu la școala a doua de nou înființată gr. or. rom. confesională din comuna **Ohaba-Forgaciu**, se escrie concurs cu termin de alegere pe ziua de **29 August** (10 Septembrie 1895.)

Emolumintele sunt: 1) În bani gata 225 fl.; 2) în naturale 9.30 Hl. grâu computeate cu 45 fl.; 9.30 Hct. cucuruz cu 30 fl.; și 32 metri lemne din cari se va încălzi și sala de învățământ; 3) pentru conferință 6 fl.; 4) pentru scripturistică 5 fl.; 5) locuință liberă constând din două odăi, culină și cămară cu grădină de legumi în estensiune de 400°, ér dela înmormântări unde va fi poștit 50 cruceri.

Recursele ajustate cu documentele recerute precum și cel din limba magiară adresate comitetului parohial din **Ohaba-Forgaciu**, se se trimite **Mult On. Domn Lucian Șiepețianu** adm. prot. în Kiszetó, având recurenții a se presenta în vre-o Duminecă sau sârbătore în s-ta biserică din loc spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Preferință vor avea acei recurenți cari vor potea instrua și conduce corul local.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: **LUCIAN ȘIEPEȚIANU**, m. p. adm. protopresbiter.

—□—

Pentru deplinirea stațiunilor învățătorești de mai jos din inspectoratul Halmagiului, se escrie concurs:

1) **Rișculița**, salariu anual 318 fl. cuartir liber și grădină, ziua de alegere 17 Septembrie v.

2) **Pleşcuția**, salariu anual 301 fl., cuartir liber și grădină, ziua de alegere 18 Septembrie v.

3) **Hălmăgiel**, salariu anual 300 fl., cuartir liber și grădină, ziua de alegere 19 Septembrie v.

Doritorii de a ocupa vre una din aceste stațiuni sunt avisați: recursele provădute cu toate documintele preserise, și adresate respectivului comitet parohial, ale trimite inspectorului școlar **Ioan Groza**, în Hălmăgiu, până la 15 Septembrie v. c.

Comitetele parohiale.

În conțelegere cu mine: **IOAN GROZA**, m. p. inspect. școl.

—□—

Pentru ocuparea postului de învățătore dela școala a II-a de fete rom. gr. or. din comuna **Chitighaz**, (Kétegyháza), cerc. inspect. de școle al Chișineului, diacesa Aradului, comitatul Bichișului, se escrie concurs cu termin de alegere pe **24 Septembrie v. c.**

Emolumintele sunt: a) În bani gata 300 fl. v. a. solvîndi în rate treilunarie. b) 1 waggon de lemne (corespunde la 5 stângeni metrici) din care este a-sé încălzi și sala de învățământ; c) cuartir liber cu 2 chilii, cuină, cămară și grădină de legumi; d) 8 fl. v. a. ca spese pentru participare la reuniunile districtuali și cercuali. e) 3 fl. 33 cr. pentru scripturistică, din carea sumă e deobligată a procura toate recuisitele de scris. Despre familiet se va îngriji epitropia școlară.

Resursele instruite conform preseriselor Stat. org. și a §-lui 6 art. XVIII. din 1879, provădute și cu atestat de conduită dela comit. paroch. și antistia comunală, și adresate comit. paroch. sunt a-sé trimite până la 23 Septembrie v. 1895. Preaonoratului Domn Dr. **Ioan Trailescu** protopop și inspect. cerc. de școle în Kisjenő,

(comitatul Arad) având recurențele și până la alegere a-sé presenta în vre-o Duminecă séu sârbătore la s. biserică spre a-sé arăta poporului.

Sé obsérvă, că alésa — de va fi cualificată — numai după espirarea unui an de probă sé va recomanda Ven. Consistoriu eparch. spre întărire, sé înțelege de va dovedi diligință, sporiu și purtare morală bună, la din contra stațiunea sé va dechiara de vácantă; ér cea necualificată după espirarea unui an școlastic, numai la acel caz va fi admisă la altă alegere, decât sub decursul anului școlastic espirat a desvoltat diligință, sporiu și purtare morală bună și va posede testimoniu de cualificațiune.

Alésa învățătore e deobligată a-sé presenta la s. biserică în toate Duminecele și sârbătorele de preste an, ca sé supraveghieze asupra elevelor.

În fine sé mai obsérvă, că alésa și până sé va edifica școala nouă va locui și va prelege în casă esarëndată, éră locuința i-va sta numai dintr'o chilie, cuină și cămară, și va avea și puțină grădină pentru legumi.

Dat din ședința comit. paroch. din Chitighaz, ținută la 6/18 August 1895.

Vasilu Beleş, m. p. **Georgiu Băraș**, m. p. preot, ca președ. com. par. not. com. par.

În conțelegere cu: **Dr. IOAN TRAILESCU**, m. p. protopresbiter, și inspector de școle.

—□—

Pentru deplinirea definitivă a stațiunii învățătorești dela școala gr. or. confesională română din **Șustra**, se escrie concurs cu termin de alegere pe **3/15 Septembrie a. c.**

Emolumintele incopciate cu acest post sunt a) în bani gata 150 fl.; b) pentru conferință 10 fl.; c) pentru scripturistică 5 fl.; d) 4^{1/2} jugere pământ arătoriu, e) 32 metri lemne aduși în curtea școlei din cari are a sé încălzi și sala de învățământ; f) 40 Meți 1/2 grâu 1/2 cucuruz în natură; g) cuartir liber cu grădină de legumi; dela funcțiunile rituale unde va fi poștit câte 20 cr.

Doritorii de a ocupa acest post, recursele lor instruite conform preseriselor, le vor substerne Reverendissimului Domn **Lucian Șiepețianu**, adm. prot. în Kiszetó; având în vre-o Dominecă ori sârbătore a sé presenta în biserică din loc spre a-și arăta desteritatea lor în cântare și tipic.

Dela recurenți sé pretinde a avé cunoscință deplină în arta musicală spre a potea conduce corul vocal.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: **LUCIAN ȘIEPEȚIANU**, m. p. adm. protopop.

—□—

Se escrie concurs pentru următorele stațiuni:

1. Pentru parochia **Lupóie**, de clasa a III-a cu termin de alegere pe **14/26 Septembrie a. c.** pe lângă următorele emoluminte: a) casa parochială cu supraedificătele preștită în 40 fl.; b) dela 88 numeri de casă o vică cucuruz 88 fl.; c) dela 88 numeri de casă câte 1 fl. = 88 fl.; d) 4 jugere pământ arătoriu și competența de pășunat 100 fl.; e) dela fie-care număr de casă 2 porțiuni de fân sau 40 cr. = 35 fl. 20 cr.; f) venitele stolare ă 50 fl.; toate acestea venite dau suma de 401 fl. 20 cr.

Doritorii de a ocupa acéstă parochie au a-și înainta recursele la subsemnatul în Tulca.

2. Pentru stațiunea învățătorească **Mihileu-Valea-mare**, cu termin de alegere pe **13 25 Septembrie a. c.** pe lângă salariu de 300 fl. în bani gata, cuartir și grădină.

Recursele sunt a sé înainta la subsemnatul în Tulca (Tulka) p. u. N.-Szalonta.

Tulca, la 17/29 August 1895.

Nestor Porumbu, m. p. adm. protopopesc.